

Nélküle – nélkülünk lenne a

25 éve – tökéleteshez közeli lelkiismeretes munkája nélkül: nincs a közel ezer könyv, negyedezer folyóiratszám. Lélegzünk általa, aratjuk az elismerést, jelenünk meg minden névváltozatunkban. Megható Kovács Ildikó alázatos-alkotó szolgálatkész hozzáállása. Ennyi esztendőn át ezt betűközelből élni meg – magamnak: biztonság, ajándék. Munkája nem csupán a magyar (nyelvű) irodalmat, hanem bennünket, szerkesztőket is nemesen gazdagít...

Mosolyog, türelmes. Kézzel javított oldalak százezrei. Mintának, tanulságul őrizni kellene belőlük. Szinte szerkesztőként gondolja: *ápolja az írói, tudósi műveket, – értőn, bele-, vagyis szövegbe helyezkedően.*

Már nem jutok oda, hogy díjat alapítsak szöveggondozó munka elismerésére. Először ő kapná. Műhelyünk mennyi szerzője óhajtaná egybehangzón... Mind.

Főhajtás, Ildi. Köszönjük, köszönöm – nem csupán életed kerekféle esztendejében: **Szondi György**

Báthori Csaba Köszöntő

Kovács Ildikónak

Első kéz vagyok, te pedig a döntő pillantás. Alig látszom. És hogy lássanak, hogy teljesebb legyek és magasabb, te úgy vezetgetsz, mint egy hű iránytű.

Az író eltelik töredelemmel – de hogy nem csak sötétség csodája, hanem épen, ragyogva jön világra, ahhoz kell egy rejtőző, gondos ember.

Ott jövök el asztalodon, tekinteted körében. Nyitott-behunyt szemet követel a teremtés. Figyelni nagy, egyszери tett:

jóságod műveinket létre menekíti.
Költő nem támadna fel tízezer perced nélkül. Most is együtt tudunk születni.

Egy nélkülözhetetlen munkatárs

A 2010-es években több vaskos könyvem (mint a *Kerámia, textil, üveg* és a *Czellőr* című tanulmánygyűjtemény és a *Tapló 2.* című kíméletlen művészeti napló-folyam), illetve általam szerkesztett kiadvány (mint a Supka Magdolna művészettörténész, a Hann Ferenc művészeti író és a Deim Pál festőművész művészeti írásait közreadó kötet) jelent meg a Napkút Kiadó gondozásában, amelyekben a kiadási adatokat felsoroló kolofon-rovatban kivétel nélkül az olvasható, hogy: Szöveggondozó: Kovács Ildikó.

Az összességében több ezer oldalas szövegfolyam gondozásában, megjelenésre való előkészítésben hallatlan fontos szerepet játszott a Napkút Kiadó munkatársa: korrekciói, javítási indítványainak végrehajtása nélkül nyers, hibáktól hemzsegő, pongyolán fogalmazott, stilisztikailag bizonytalan szövegekkel szembesülhettek volna az olvasók. Kovács Ildikó rendkívül precíz, a nagy összefüggésekre és a legapróbb részletekre is figyelő, naprakész felkészültségű, ugyanakkor a szerzői szándékokat mindenkor tiszteletben tartó szerkesztői és szöveggondozói feladatvállalása számomra a kezdetektől nélkülözhetetlen volt: kézirataimat, az általam szerkesztett könyv-terveket rendre azzal a feltétellel nyújtottam be a kiadónak, hogy a megjelenés kritériuma az ő korrektori, szöveggondozói közreműködése. A nyomdába kerülés előtti, Kovács Ildikó által gondozott könyv-nyersanyag a sok javítás, a sűrű bejegyzések miatt a szerző számára kissé elszomorító látvány, és meglehetősen lehangoló szöveg-állapot volt, de aztán a korrekciós javaslatok 90-95 %-át kényszerű belátással elfogadva végül minden kitisztult, és a hibátlan közelítő, optimális minőségű könyv formálódott, kristályosodott ki. A jövőbeni további együttműködés reményében kívánok a magyar könyvkiadás magas színvonalát és igényességét garantáló, az eddigihez hasonló kedvvel, energiával és ügyszeretettel végzett munkálkodást Kovács Ildikónak.

Wehner Tibor

Okosnő

Fogadni mernék, hogy sok néző figyelmét megosztotta a minapi Chelsea–Liverpool isztambuli labdarúgó-szuperkupa követése közben a lelkük („férfi-önérzetük”) mélyén bujkáló avított berzenkedés – még ha csak a leküzdésen próbáltak is iparkodni –, hogy női bírót vezet (a sporttörténetben először!) ilyen rangos férfimeccset. Hagyján, hogy Stéphanie (és két asszisztense, a partjelzők, Manuela és Michelle) lábát a széptantól távoli szempont, állóképességük, a szusz, a százhusz perc foxtrott szerint kell megítélni... De vajon kitelhet-e egy kontyos-copfos játékvezetőtől, hogy fejében ott az egész futballszabálykönyv, pontról pontra, percre készen, van-e a homloka alatt éles szeme a pikpakk helyzetfelméréshez, határozottsága egy lesgól, kiállítás, tizenegyes megítéléséhez? (És lenne készenlétben még egy gyenge nőben az erélyesség is, a kimért szigorszpré is a kakaskodás lefegyverzésére...)

Ilyen makacs beidegződés a „hosszú haj, rövid ész” mondás!

Tartja magát a megkülönböztetés, hogy nőben elmegy, ha butácska, de tehetséges; férfi ellenben hiába tehetséges, ha bunkó. (Merthogy utóbbiról az járja, hogy – már ha férfi a javából – a teremtés koronája kell legyen.) Egy rém okos nő, féltő, hogy csak okos nőréim lehet...)

A férfi pedagógusi apai éroszból kipattant Polgár lányoktól a honunkbeli családdügy, igazságügy vagy az úrkutatás mai, mégoly eszes, talpraesett letéteményeseiig a nőket (nem is mindig egészen elleplezett) fejcsóválás övezi: mit keresnek férfivirtust követelő poszton.

Különös, hogy olyan belterjesebb, „nyugis” területen is, mint az írás körüli, ráadásul a tanításhoz vagy a betegápoláshoz hasonlóan markánsan elnöiesedett alkalmazott háttérszolgálatok, a szöveggondozás, él a fáma, legkiválóbb művelői jobbára férfiak. Annyiban igaz is, hogy a tudományos pálya a nyelvészetben is inkább férfiaknak van kikövezve, túrhető szintű jártasságra pedig huzamos gyakorlattal, betanulással is szert lehet tenni.

Közrejátszhat ebben másfelől, hogy a veretes „szövegszabóságokat”, melyek nem szűkölködtek kiváló nő szakemberekben, a könyv- és folyóirat-kiadásban lassan felváltották az ilyen-olyan „szövegvarrodák”... (Nem csoda, ha produktumaik legtöbbször szövegturkálókban a helye.)

Akinek valaha is, mint nekem az utóbbi 25 évben, szerzőként, szerkesztőként vagy fordítóként alkalma volt Ildikóval textuális ügyben együttműködni, annak, hiszem, kivétel nélkül, egyre erősödő benyomása nyomán kiérlelődő összképe az lehetett róla, milyen bámulatosan okos nő! Van szeme, van füle és van tudása a szövegfejtéshez és szövegértelmezéshez, jelentés-helyreállítás-hoz, lelkiismeretessége és türelme; néha még makacs is tud lenni. Miközben végső soron mást sem tesz, mint kiszolgálja a szerkesztőt, a szerzőt. És a nyelvnek, a megformálásnak a játékosságára ugyanúgy fogékony, mint a matematikához és a zenéhez fogható bonyolult és következetes logikájára.

De, hogy mentesülhessünk a fenti epitheton ornans vázolt, rosszallható viszásságától, okostelefonok, okosházak korában köszöntsünk benne egy *okosnőt!*

Isten éltesse, IldiQó! Jó szöveg-játékvezetést és kedvet hozzá!

Bognár Antal